

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3731

Vragen van het lid **Sap** (GroenLinks) aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het schrappen van alle geplande reizen door Women on Waves*. (Ingezonden 30 juli 2009)

1

Wat is uw reactie op de berichtgeving dat Women on Waves besloten heeft alle geplande reizen voor dit jaar af te laten varen?¹

2

Wat is uw reactie op de zorgen van Women on Waves dat zij door de wijziging van het Besluit Afbreking Zwangerschap geen overtijdbehandelingen meer uit mogen voeren?

3

Wat is na de wijziging van het Besluit Afbreking Zwangerschap de status van de in 2007 door u afgegeven vergunning voor medicamenteuze zwangerschapsafbreking tot 12 weken?

4

Is het waar dat door de onlangs doorgevoerde wijziging van het Besluit Afbreking Zwangerschap de overtijdbehandeling alleen nog maar kan worden uitgevoerd via een ziekenhuis of een kliniek? Zijn door de wijziging van het Besluit Afbreking

Zwangerschap de bevoegdheden rondom het uitvoeren van de overtijdbehandeling gewijzigd?

¹ NRC Handelsblad, 25 juli 2009: «Abortusboot stopt om kabinet-Balkenende» http://www.nrc.nl/binnenland/article2310435.ece/Abortusboot_stopt_om_kabinet-Balkenende?service=Print de Volkskrant, 27 juli 2009: «Women on Waves vreesst vervolging»

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Bussemaker** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 4 september 2009)

1

Het besluit van Women on Waves om niet meer uit te varen neem ik voor kennisgeving aan. Ik zet wel vraagtekens bij de argumentatie. Zo stelt Women on Waves dat er sprake is van juridische onduidelijkheid omdat zij tot nog toe met speciale schriftelijke toestemming van de toenmalige minister in de overtijdperiode de abortuspil konden uitdelen. Deze uitspraak is juist, maar alleen als de relatie wordt gelegd naar het treffen van voorzieningen die het predicaat medisch verantwoord krijgen na controle door de inspectie. Ook de toenmalig minister legt in haar brief een duidelijke relatie tussen «getroffen voorzieningen» en het mogen verstrekken van de abortuspil. In de brief staat: «Gelet op de door u

getroffen voorzieningen meen ik dat een overtijdbehandeling aan boord van uw schip als zorgvuldig handelen, kan worden aangemerkt.» Vanaf de brief uit 2002 tot aan de vergunning uit 2008 hebben deze benodigde voorzieningen altijd betrekking gehad op de A-portable mobiele kliniek. Het is ook deze A-portable cabin die in de huidige vergunning aangemerkt is als kliniek in de zin van de Wet afbreking zwangerschap. Dit kan ook omdat Women on Waves hiermee voldoet aan de zorgvuldigheidseisen die zijn gesteld in de Wet afbreking zwangerschap en het Besluit afbreking zwangerschap. Die zorgvuldigheidseisen die gebaseerd zijn op de hoge eisen die wij in Nederland stellen aan medisch verantwoorde zorg zijn een rode draad in de vergunningen die in de loop van de jaren aan Women on waves zijn verleend. Zowel mijn voorgangers als ik hebben altijd de in de wet gestelde eisen ten aanzien van medisch verantwoord handelen als uitgangspunt genomen. Met de nieuwe vergunning van 24 november 2008 heeft Women on Waves toestemming voor het op medicamenteuze en instrumentele wijze afbreken van zwangerschappen tot maximaal 13 weken. Deze vergunning is zoals hierboven vermeld, verbonden met de A-portable mobiele kliniek. Daarnaast bevat de vergunning de mogelijkheid

om een tijdelijke, extra vergunning aan te vragen voor een op locatie aangeschaft voertuig. Deze tijdelijke voorziening moet vooraf zijn gekeurd door de inspectie en moet voldoen aan de eisen voor medisch verantwoorde zorg.

Resumerend: Women on Waves heeft gevraagd om een vergunning voor het mogen uitvoeren van de overtijdbehandeling en abortus. Zij hebben deze ook gekregen en moeten zich daarmee houden aan alle rechten en plichten die verbonden zijn aan een dergelijke vergunning. Women on Waves mag of mocht nooit abortuspillen verstrekken zonder dat hiervoor voorzieningen zijn of waren getroffen die volgens de Nederlandse maatstaven voldoen aan het predicaat verantwoorde medische zorg. Dat is niet veranderd. Ter nadere informatie is een bijlage toegevoegd met een overzicht van de vergunningaanvraag van Women on Waves uit 2001 tot aan de vergunningverlening in 2008.¹

2

Women on Waves stelt dat door de wijziging van het Besluit afbreking zwangerschap overtijdbehandelingen uitgevoerd moeten worden in een kliniek of ziekenhuis met vergunning. Dit is juist, maar geen nieuwe situatie. Het Wetboek van Strafrecht (art. 296, lid 1) stelt het verrichten van een behandeling waarbij een zwangerschap wordt afgebroken strafbaar. Een vermoeden tot zwangerschap is voldoende voor de strafbaarstelling. Deze situatie bestaat al vanaf de inwerkingtreding van de Wet afbreking zwangerschap. In lid vijf van artikel 296 wordt vermeld dat indien de behandeling is verricht door een arts in een ziekenhuis of kliniek met vergunning dit niet strafbaar is. Een rechtspersoon kan als kliniek worden aangemerkt als wordt voldaan aan de in de Wet afbreking zwangerschap en het Besluit afbreking zwangerschap gestelde eisen. De organisatie, werkwijze, personeel, huisvesting en uitrusting moeten kunnen waarborgen dat de behandeling voldoet aan de eisen die daaraan uit medisch en verpleegkundig oogpunt behoren te worden gesteld, alsmede omtrent de samenstelling van het bestuur, zo staat te lezen in artikel 6 van de Wvz. In dit kader wil ik benadrukken dat ook aan het gebruik

van de abortuspil de nodige medische risico's zijn verbonden. Zo kunnen er hevige bloedingen optreden, werkt de pil niet altijd volledig waardoor curettage alsnog nodig is en zijn er bijverschijnselen zoals misselijkheid en diarree. Women on Waves beschikt over de benodigde vergunning en mag dus overtijdbehandelingen verrichten. De wijziging van het Besluit verandert niets aan de situatie voor Women on Waves. De wijziging van het Besluit benadrukt dat de zorgvuldigheidseisen die op grond van de Wet afbreking zwangerschap zijn gesteld materieel gelden voor de overtijdbehandeling.

3

De vergunning uit 2007 is thans niet meer aan de orde. Women on Waves heeft sinds 24 november 2008 een nieuwe vergunning waartegen ze niet in beroep is gegaan. Zie voor verdere beantwoording mijn antwoorden op vraag 1 en 2.

4

Nee, op grond van het Wetboek van Strafrecht mag en mocht een overtijdbehandeling slechts plaatsvinden door een arts in een instelling met een vergunning op grond van de Wet afbreking zwangerschap.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.